

JAAC 67.29

Extract dalla sentenza dall'Instanza da recuors
independenta da radio e televisiun dils 21 da zercladur
2002, b.454

Art. 4 al. 1 1ère phrase LRTV. Principe de la présentation fidèle des événements et devoirs journalistiques lors de nouvelles à la radio. Information sur le nombre de décès dus à la drogue.

- Une notion (en l'espèce, «drogue») employée dans une émission d'actualités journalières doit être compréhensible pour le public. Au regard du principe de la présentation fidèle des événements, il n'est par contre pas nécessaire que les notions répondent aussi à chaque fois à des critères scientifiques (consid. 5.1.3).

- La diffusion toujours plus médiatique des nouvelles ne doit pas aboutir à un manque d'information du public sur des faits essentiels pour la formation de son opinion (consid. 5.2.1).

- Aussi longtemps qu'un diffuseur se base sur des informations provenant de sources fiables, dont font partie les dépêches des agences connues d'informations, il n'est pas nécessaire, en règle générale, de faire d'autres investigations (consid. 5.2.2).

- En l'espèce, la plainte a été rejetée, parce que le public a pu se former sa propre opinion en entendant une nouvelle brève sur le nombre de morts dû à la consommation de stupéfiants au cours de l'année précédente.

Art. 4 Abs. 1 Satz 1 RTVG. Sachgerechtigkeitsgebot und journalistische Sorgfaltspflichten bei Nachrichtenmeldungen am Radio. Information über die Anzahl Drogentoter.

- Im Zusammenhang mit einem in einer Nachrichtensendung verwendeten Begriff (in casu «Droge») ist entscheidend, dass dieser für das Publikum verständlich ist. Im Lichte des Sachgerechtigkeitsgebots ist es dagegen nicht erforderlich, dass die Begriffe immer auch wissenschaftlichen Ansprüchen genügen (E. 5.1.3).

- Die mediengerechte Verbreitung von Nachrichtenmeldungen darf nicht dazu führen, dass dem Publikum wesentliche Fakten für die Meinungsbildung vorenthalten werden (E. 5.2.1).

- Soweit sich ein Veranstalter auf Informationen von zuverlässigen Quellen stützt, wozu auch die Meldungen von bekannten Nachrichtenagenturen gehören, sind weitere Nachforschungen im Regelfall nicht erforderlich (E. 5.2.2).

- In casu wurde die Beschwerde abgewiesen, weil sich das Publikum aufgrund einer kurzen Nachrichtenmeldung über die Zahl der Toten aufgrund des Konsums von Betäubungsmitteln im Vorjahr eine eigene Meinung hat bilden können.

Art. 4 cpv. 1 1° periodo LRTV. Principi dell'oggettività e della diligenza giornalistica applicati a trasmissioni d'informazione alla radio. Informazione sul numero di decessi dovuti alla droga.

- In relazione all'uso di un determinato termine in una trasmissione informativa (in casu «droga»), è decisivo che esso sia comprensibile per il pubblico. Perché sia rispettato il principio dell'oggettività, non è peraltro necessario che detto termine soddisfi anche requisiti scientifici (consid. 5.1.3).

- Nell'ambito di una diffusione corretta delle notizie, al pubblico non devono essere nascosti fatti importanti ai fini della formazione di un'opinione (consid. 5.2.1).

- Nella misura in cui un'emittente riprende notizie provenienti da fonti sicure, e rientrano in questa categoria anche le informazioni diramate dalle grandi agenzie telegrafiche, di regola non sono necessarie ulteriori ricerche (consid. 5.2.2).

- In casu il ricorso è stato respinto in quanto il pubblico ha potuto formarsi una propria opinione in base a una breve notizia riguardante il numero di persone decedute l'anno prima in seguito al consumo di stupefacenti.

Art. 4 al. 1 construcziun 1 LRTV. Camond da presentar objectivamein ils fatgs e l'obligaziun dils schurnalists d'esser verdeivels tier emissunar novitads al radio. Informaziun sur il diember da morts da drogas.

- En connex cun la noziun applicada en ina emissiu da novitads (in casu «droga») ei decisiv che quella seigi capeivla pil publicum. Ord vesta dil camond da presentar objectivamein ils fatgs eisi buca necessari che las noziuns corrispundien mintgamai a pretensiuns scientificas (consid. 5.1.3.).

- Derasar emissiuns da novitads sco ei s'auda els mediums astga denton buc ir aschi lunsch che fatgs essenziali per formar in meini vegnien cuschentai (consid. 5.2.1.).

- Schilunsch ch'in realisader sebasa sin informaziuns da fontaunas crediblas - e leutier s'audan annunzias dad enconuschentas agenturas da novitads - eisi per regla buca necessari da retschercar aunc dapli (consid. 5.2.2.).

- El cass concret ei il recuors vegnius refusaus, perquei ch'il publicum ha saviu formar siu agen meini a basa d'ina cuorta annunzia ellas novitads davart il diember dils morts muort consum da tissis igl onn avon.

A. Ellas novitads dils 27 da schaner 2002, allas 10.00 uras, ha il Radio Rumantsch emess sco emprema contribuziun la suandonta communicaziun: «Il diember da morts da drogas ei s'augmentaus levet igl onn vargau en Svizra. Igl onn 2001 ein 197 persunas mortas pervia dil surdiever da drogas, sco ina retscherca dall'Agentura AP ha constatau en 26 Cantuns interrogai. Ils pli biars morts da drogas ha ei dau el cantun Turitg, suandaus dils cantuns Sogn Gagl, Genevra e Berna.»

B. Cun sia intervenziun dils 16 d'avrel 2002 (datum dil bul postal) ha X (numnaus dad ussa naven: recurrent) recurriu tier l'Instanza da recuors independenta da radio e televisiun (numnada da cheu naven: Instanza) encunter l'emissiu numnada. El recloma che la novitad seigi buca stada cumpleta ed hagi consequentamein buca possibilitau agl auditori da formar in agen meini dils fatgs. Il recurrent fa surtut valer ch'ins hagi plidau da drogas, schebein che la raschun per quels cass mortals seigi quasi entiramein il heroin dalla qualitat, fatga amogna sin via. Ina droga seigi denton - tenor la gliesta E dil Post da controlla intercantunal per medicaments - ina caussa lubida ch'ins sappi retrer da drogarias. Era il diember da 197 cass mortals, indicai ell'emissiu criticada, constetti buca, cunquei che la retscherca hagi giu liug mo en entginas dils 26 Cantuns. Al recuors ei era vegniu aschuntau il rapport dil mediatuor.

C. Enteifer il termin dau per meglierar sia intervenziun ha il recurrent procurau per 20 sottascripziuns da persunas che sustegnan quella.

D. Applicond art. 64 al. 1 dalla Lescha federala da radio e televisiun dils 21 da zercladur 1991 (d'ussa naven: LRTV, CS 784.40) ei la Societad svizra da radio e televisiun SRG SSR idée suisse (d'ussa naven: SSR, adversaria al recuors) vegnida envidada da prender posiziun. En sia risposta dils 22 d'avrel 2002 propona ella da refusar il recuors. La reclamaziun criticada sebasi sin ina novitad tudestga dalla agentura da novitads Associated Press (AP) che seigi vegnida translata da correctamein en romontsch cun era indiar la

fontauna. Per la noziun «droga» detti ei el lungatg plidau in auter diever che quel ch'il recurrent indicheschi. Tal stetti sco noziun superiura per mieds narcotics. Igl auditori hagi perquei saviu formar siu agen meini a basa dalla communicaziun intermediada. Dil reminent ei la SSR buca dil meini che la retscherca hagi buca risguardau tuts Cantuns. La suletta resalva visavi la communicaziun dall'Agentura seigi ch'il diember total da morts da drogas savessi aunc crescher, cunquei che las statisticas seigien aunc buca definitivas els singuls Cantuns. Quei fatg ei denton buca vegnius preligius ell'emissiu criticada, perquei che novitads ston esser cuortas e pregnantas. Il fatg sco tal, ch'ei seigi da quintar cun in lev augment dils cass mortals, constetti denton.

(...)

L'Instanza da recuors independenta da radio e televisiun

Trai en consideraziun:

1. La reclamaziun dil recurrent datescha dils 16 d'avrel 2002 (datum dil bul postal), il rapport corrispundent dil mediatur dils 23 da mars 2002. Il termin da 30 dis - per inoltrar in recuors pertuccont il dretg da program - ei pia vegnius risguardaus tenor art. 62 al. 1 LRTV.

2. En art. 63 LRTV vegn circumscret tgi che sa tut recuorer. Leutier ei quel d. a. legitimus ch'ei staus participaus vid la procedura dil mediatur, che ha silmeins 18 onns, ei burgheis svizzer u vegn digl exteriur ed ha ina lubientscha da domicil u dimora ed inoltrescha in recuors, sustenius silmeins da 20 ulteriuras personas che fussen medemamein legitimadas da far recuors, sch'ellas fussen sedrizzadas sezzas al post da mediaziun (art. 63 al. 1 let. a LRTV; igl aschinumnau dretg popular da recuorer). Cunquei ch'il recurrent ademplescha quellas prescripziuns e corrispunda sufficientamein alla obligaziun da motivar (art. 62 al. 2 LRTV) ein las premissas per in recuors popular das e l'Instanza sa entrar.

3. Il recuors definescha igl object criticau e limitescha aschia la cumpetenzza d'examinaziun tras l'Instanza. Quella ei denton libra tier l'examinaziun dil dretg applicabel e buca ligiada vid quei che las partidas han allegau (cump. *Martin Dumermuth*, *Rundfunkrecht*, in: *Schweizerisches Bundesverwaltungsrecht*, Basel/Frankfurt a. M. 1996, nr. 453). Il recurrent critichescha ch'igl auditori hagi buca saviu far in agen meini davart la nova derasada ed aschia fa el atgnamein valer ina violaziun dil camond da presentar objectivamein ils fatgs tenor art. 4 al. 1 1. construcziun LRTV.

4. Il camond dalla presentaziun objectiva dils fatgs resorta dil principi dalla vasta incarica da prestaziun secund art. 93 al. 2 dalla constituiun federala dils 18 d'avrel 1999 (d'ussa naven: CF, CS 101) e vegn dil reminent francaus explicitamein en la davosa construcziun da quella determinaziun.

4.1. Sin plaun dalla lescha secatta il camond da presentar objectivamein ils fatgs en art. 4 al. 1 1. construcziun LRTV. En sia pratica ha l'Instanza deduciu ch'il publicum stoppi saver far in maletg fidau davart ina causa ed esser stgis da saver formar da sia vart libramein in agen meini (PAAF 62.50, pag. 459, PAAF 60.24, pag. 183). Ils realisaders han pia da respectar certas obligaziuns ed agir cun prudientscha schurnalistica (cump. *Dumermuth*, cump. consid. 3, nr. 73-84). Tier quellas obligaziuns schurnalisticas s'audan d. a. ils

principis dalla verdeivladad, trasparenza, cumpetenzza e dad examinar ils fatgs acceptai el rom dallas pusseivladads. Il camond dalla trasparenza ei menziunau explicitamein en art. 4 al. 2 LRTV.

4.2. Tenor la pratica dall'Instanza ei - ultra dalla valetaziun da singulas informaziuns - era l'impressiun generala decisiva per giudicar in'emissiun u ina contribuziun en accordanza cun il camond da presentar objectivamein ils fatgs (PAAF 62.27, pag. 200, PAAF 58.46, pag. 373; DTF 114 Ib 334, DTF 114 Ib 343).

4.3. Art. 93 al. 3 CF, respectivamein art. 5 al. 1 LRTV garanteschjan l'autonomia da program dil realisader tier la fixaziun dils temas e la fuorma da realisar quei ella pratica. Cun l'elecziun dil concept e stil dispona el dad in spazi vast (PAAF 61.68, pag. 644, PAAF 60.85, pag. 760, PAAF 56.13, pag. 99). El rom dalla incarica da prestar eisi perquei lubiu a mintga realisader da s'occupar criticamein cun ils divers secturs dalla veta statala, societara, culturala e religiusa. Oravontut sto ei esser pusseivel da criticar ed opponer a meinis politics dominants, a estructuras da reger, ad opiniuns maioritaras sco era a meinis ed instituziuns etablidas. Ei dat perquei buc in tema che fuss buca pusseivels da vegnir tractaus u presentaus criticamein els mediums electronics. In cunfin dat ei mo tier la moda e maniera, co zatgei vegn redigiu e presentau (PAAF 61.68, pag. 645, PAAF 59.67, pag. 559, PAAF 59.66, pag. 553).

4.4. Tier la valetaziun dad ina emissiun - en vesta a sias pretensiuns tenor dretg da program - ei la protecziun dil publicum centrala. Perquei eisi indicau da considerar en tgei direcziun ch'igl effect va (PAAF 62.27, pag. 200; DTF 119 Ib 166, DTF 119 Ib 169). Da risguardar ein era il caracter ed igl aspect special dil gener per propi dad ina emissiun.

5. Considerond quels principis, eisi da constatar ch'ei setracta tier la novitad criticada d'ina contribuziun, per la quala ils principis d'informaziun dad art. 4 LRTV e specialmein il camond da presentar objectivamein ils fatgs tenor art. 4 al. 1 1. construcziun LRTV valan.

5.1. Il recurrent fa valer che quella sort da sostanza, che hagi caschunau quels cass mortals, seigi buca vegnida menziunada ell'annunzia. Ei setracti en quei cass - abstrahau dad entginas excepziuns - da heroin dalla via. Enstagl hagian ins plidau en quella communicaziun da «morts da drogas» e da «consum da drogas». Drogas ein denton - secund la gliesta E dil Post da controlla intercantunal per medicaments («Principis davart las limitas da vendita dils medicaments venals en tuttas fachentas», 2. ediziun, cun midadas tochen 1968) - medicaments curativs, derivonts da plontas. La materia heroin, che fa donn alla sanadad, seigi denton buca cuntenida ella gliesta ufficiala da drogas dil Post da controlla intercantunal per medicaments. Tier «drogas» setracti ei - en contradicziun cun il heroin - buca da mieds narcotics scumandai. Cun duvrrar la fallida noziun «drogas» ella emissiun da novitads criticada seigi il publicum vegnius menaus en err. L'adversaria al recuors pretenda perencunter che «droga» hagi el lungatg plidau tut in'otra muntada, numnadamein quella dad esser ina noziun superiura per mieds narcotics. Era il «Duden» taxescha «droga» sco sinonim per tassis enivrants.

5.1.1. La noziun «droga» ei semidada fermamein ils davos decennis. Quei vala per biars lungatgs, specialmein era per il tudestg e romontsch (cump. pertuccont il svilup da «droga» era las constataziuns declarontas

el rapport da mediaziun dils 23 da mars 2002). Ferton che «droga» ha giu ditg la muntada da mieds curativs - sco quei ch'il recurrent fa valer - vegn quella definida oz generalmein cun tassis enivronts da scadin gener e specialmein cun mieds narcotics (mira *Reto R. Bezzola/Rudolf O. Tönjachen*, dicziunari tudais-ch/rumantsch ladin, 5. ediziun, 1997, *Oscar Peer*, rumantsch ladin/dicziunari rumantsch, 4. ediziun, 1995). Quella midada da muntada semuossa buca mo el lungatg plidau ed el «Duden», mobein era en publicaziuns officialas. El messadi dil Cussegl federal davart la midada dalla lescha pertuccont ils mieds narcotics dils 9 da mars 2001 (mira FUF = BBl 2001 3715 ss.) vegn la noziun «droga» duvrada savens ed en general sco sinonim per mieds narcotics, respectivamein per tassis enivronts. Lien vegn plidau era dalla problematica da drogas, dalla scena aviarta da drogas sco era dalla differenza denter drogas diras e lomas. Dapi 1997 exista dil reminent ina cumissiun federala per damondas da drogas, ina cumissiun extraparlamentara. Quella cusseglia il Cussegl federal, il departament pertuccau ed igl Uffeci federal per sanadad.

5.1.2. Pertuccont la gliesta E ch'il recurrent alleghescha ei aunc da menziunar ch'ils pensums dil Post da controlla intercantunal per medicaments ein vegni adossai, cu la nova lescha pils mieds curativs ei ida en vigur, agl Institut svizzer per medicaments (Swissmedic). Cumpareglia art. 23 al. 3 dalla lescha da medicaments dils 15 da december 2000 (CS 812.21), art. 20 ed art. 27 dil regulativ da medischnas dils 17 d'october 2001 (CS 812.212.21). Ina gliesta corrispundenta, surluvrada da Swissmedic, exista dapresent buca.

5.1.3. Decisiv - per giudicar tenor dretg da program - ei numnadamein tgei muntada ch'il publicum dat ad ina noziun, pia co el recepescha il plaid. Ord vesta dil camond da presentar objectivamein ils fatgs eisi buca senz'auter necessari dad eleger plaids che corrispundan a pretensiuns scientificas. La preparaziun adattada per ils mediums ensiara sfurzadamein informaziuns e fatgs, nua che las noziuns applicadas ein ord vesta dil rom buca dil tut precisas e corrispundan savens buc a pretensiuns scientificas (cump. era las decisiuns dall'Instanza b. 426 dils 9 da mars 2001, consid. 5.9 e b. 389 dils 26 da fevrer 1999, consid. 5.1 s. Quei vala en special per comunicaziuns en emissiuns da novitads.

5.1.4. A basa dil diever general da «droga» ei il publicum buca vegnius menaus en err. Igl auditori ha capiu en connex cun l'emissiun criticada las noziuns «morts da drogas» e «consum da drogas» el senn dalla muntada attribuida, numnadamein sco mieds narcotics. En contradicziun cun las pretensiuns dil recurrent eisi era buca stau necessari da precisar ella novitad tgei materias che han effectuai la mort dils toxicomans. Ina indicaziun pli exacta era gnanc pusseivla sin basa dall'annunzia dall'Agentura.

5.2. Il recurrent ha plinavon era criticaui che l'annunzia contestada seigi buca stada gesta, perquei che la questiunada citada seigi buca vegnida fatga - sco igl ei vegniu pretendiu - en 26 Cantuns. Perquei constetti era il diember da 197 morts tras consumar mieds narcotics buca. Il realisader havessi giu dad examinar, schebein il cuntegn dalla nova surprida seigi gests.

5.2.1. La novitad criticada sebasa sin ina retscherca dall'Agentura AP. Ella comunicaziun dall'Agentura dils 27 da schaner 2002 vegn constatau che quella enquesta seigi realisada - en contradicziun cun quei ch'il recurrent pretenda - en tuts 26 Cantuns. AP ha fatg la resalva sulet viers ils resultats

dalla retschercha ch'il diember da morts da drogas savessi crescer levat, cun quei che las statisticas seigien aunc buca terminadas definitivamein en tuts Cantuns. Quella resalva ei denton buca vegnida allegada ella novitad criticada. Il fatg che communicaziuns tier novitads han dad esser cuortas e pregnantas astga denton buca effectuar che fatgs essenzials, per formar il meini, vegnan buca intermediai al publicum. L'omissiun numnada el cass dau ei denton buca adattada dad influenzer essenzialmein il cuntegn dalla novitad resumada dad AP. Ord vesta dil dretg dil program setracta ei pia buca dad in aspect lateral relevant (PAAF 64.120, pag. 1216 s.). La pretensiun centrala, ch'il diember da morts da drogas s'augmenti tenor ina retschercha dad AP, resorta dalla cuorta novitad.

5.2.2. Encunter las pretensiuns dil recurrent damonda la precauziun schurnalistica buca ch'il realisader examineschi en scadin cass con gests ch'il cuntegn dad ina communicaziun «d'ordeifer la casa» seigi. Aschilunsch ch'il realisader sefundescha sin informaziuns da fontaunas fidadas - leutier s'audan novas da renomadas Agenturas da novitads sco la AP - eisi buca la regla da retscherchar supplementaramein (cump. en detagl [PAAF 63.96](#), pag. 910; *Denis Barrelet*, Droit de la communication, Berna 1998, nr. 777). L'indicaziun dalla fontauna - e consequentamein l'observaziun dil camond dalla trasparenza - dattan ina certa segirtad en vesta alla examinaziun eventuala tras il dretg da program. Ella communicaziun dalla novitad criticada ei la fontauna (AP) vegnida citada expressivamein. Dil reminent ha ei buca dau indecis che havessen schau dubitar dalla verdad dalla communicaziun dall'Agentura ellas novitads (per semeglia fontaunas buca s'accordontas, cump. era [PAAF 64.120](#), pag. 910). Aschia ha il realisader saviu concluder ch'il cuntegn seigi vers, cun quei che la retschercha era vegnida fatga directamein dall'Agentura da novitads sezza.

5.3. La communicaziun criticada ellas novitads dil Radio Rumantsch ha possibilitau agl auditori da formar in agen meini davart ils resultats dalla retschercha dad AP els Cantuns concernent il diember da morts da drogas en consequenza dil consum da mieds narcotics igl onn 2001. Ina violaziun dil camond da presentar objectivamein ils fatgs ei pia buca dada. Il recuors ei per quei nunmotivaus e consequentamein da refusar.

**JAAC 67.29 - Extract dalla sentenza dall'Instanza da recuors independenta da radio e
televisiun dils 21 da zercladur 2002, b.454**

In	Verwaltungspraxis der Bundesbehörden
Dans	Jurisprudence des autorités administratives de la Confédération
In	Giurisprudenza delle autorità amministrative della Confederazione
Jahr	2003
Année	
Anno	
Band	67
Volume	
Volume	
Seite	---
Page	
Pagina	
Ref. No	150 005 954

Das Dokument wurde durch das Schweizerische Bundesarchiv und die Bundeskanzlei konvertiert.
Le document a été digitalisé par les Archives Fédérales Suisses et la Chancellerie fédérale.
Il documento è stato convertito dall'Archivio federale svizzero e della Cancelleria federale.